

In compost zitten nog heel wat plantenvoedingsstoffen.

© BART VLEESCHOUWERS

Twee projecten om mest en organische stof te valoriseren

Nutriman wil mest beter gebruiken

In het project Nutriman zoeken partners over heel Europa naar manieren om organisch materiaal zo goed mogelijk te gebruiken. De klemtoon ligt daarbij op het verspreiden van de bestaande kennis over de vele beschikbare technologieën om de voedingsstoffen in allerlei restmaterialen – mest inclusief – te benutten. Alle voedingsstoffen komen daarbij aan bod: stikstof, fosfor, kalium en alle andere mineralen en oligo-elementen die een plant nodig heeft of die eventueel door de industrie als basisgrondstof kan gebruikt worden. Ook de organische stof in de bodem komt in dit project uitgebreid aan bod.

Bart Vleeschouwers

In *Boer&Tuinder* 39 van 24 september hadden we het al uitgebreid over Nitroman, een Europees project dat vooral op stikstof uit mest

mikt. Ook in Nutriman zijn in Vlaanderen verschillende organisaties en onderzoeksinstituten betrokken. Zij nodigen daarom alle land- en tuinbou-

wers uit om zich te informeren over de vele mogelijkheden van plantenvoeding van organische oorsprong. Eigenlijk is Nutriman een verzameling van heel wat verschillende organisaties en onderzoeksinstituten die in veel projecten onderzoek doen. We denken daarbij onder meer aan Vlaco dat onderzoekt hoe de boer compost en digestaat uit de vergisting zo efficiënt mogelijk kan inzetten. Verder is er het ILVO dat onder meer onderzoek doet naar fosfor in de bodem en naar boerderijcomposteren, terwijl Inagro en de Hogeschool Gent werken rond technologieën om stikstof en fosfor uit mest te halen in minerale vorm. Bij dit laat-

ste thema spreken we bijvoorbeeld over Detricon (zie ook *Boer&Tuinder* 39), Ash2Phos dat fosfor uit verbrandingsas wil extraheren, Nuresys dat fosfor uit afvalwater en mest wil halen en een hele hoop andere technieken die meestal nog maar in een proefstadium zitten.

Het probleem in dit hele kluwen is om hier door de bomen het bos te blijven zien, zeker voor iemand die hier niet dagelijks mee bezig is.

Daarom is het wel interessant om te weten dat het project Nutriman een website ontwikkelt waar al deze technieken beschreven worden met hun voor- en nadelen. Momenteel is nog niet alles beschikbaar in het Nederlands, maar daar wordt wel hard aan gewerkt. Het merendeel van de info is al vertaald. Je kunt deze info raadplegen via www.nutriman.net. De Nederlandstalige versie vind je onderaan de homepage onder de Nederlandse vlag.

Nutricycle

Het is duidelijk dat er in Vlaanderen (en ruimer ook in Europa) enorm wordt ingezet op het recyclen van mineralen en plantenvoedingsstoffen. Er lopen op dit ogenblik vele tientallen projecten rond verschillende mogelijke toepassingen.

Om hier een beetje zicht op te kunnen houden, is er sinds enige tijd een online platform in Vlaanderen waar veel van deze projecten voorgesteld worden. Op www.nutricycle.vlaanderen vind je alle projecten die in Vlaanderen (en daarbuiten) momenteel lopen of die recent zijn afgerond.

Met Nutricycle wil men een van de zwakke punten van al dat projectenwerk opvangen, namelijk dat een project per definitie maar een beperkte looptijd heeft. Het risico is daarom niet denkbeeldig dat na het afsluiten van het project de resultaten ergens in een lade terechtkomen en daar enkel stof verzamelen. Zo zijn al massa's eindrap-

porten verdwenen en vergeten. De initiatiefnemers proberen in ieder geval om de bestaande kennis up-to-date en beschikbaar te houden voor iedereen die ermee aan de slag wil. Het is goed om weten dat dit platform ook oog heeft voor de recuperatie van mineralen uit reststromen van buiten de landbouw. Het gaat dus niet alleen over mest maar bijvoorbeeld even goed over fosforextractie uit huishoudelijk of industrieel afvalwater.

Green Deal

Dit alles past perfect in de Europese ambitie om van de Europese Unie een regio te maken waar er zo weinig mogelijk verloren gaat, waar energie duurzaam wordt opgewekt, waar duurzaamheid vooropstaat en waar we op termijn erin zullen slagen om met een minimum aan ingevoerde grondstoffen toch een sterke economische activiteit te bekomen. De voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, heeft deze Green Deal als een van de belangrijkste actiepunten van de huidige Europese Commissie naar voren geschoven. Het is duidelijk dat de landbouwsector in dit streven een erg belangrijke rol zal spelen. We kunnen alleen maar hopen dat daar ook de nodige middelen voor voorzien worden als het op uitvoeren aankomt. ■

© TWAN WIERMANS

In mestverwerking moet het mogelijk zijn om de mineralen te recyclen.

© TWAN WIERMANS

Door stikstof en fosfor uit mest te halen, kunnen we de kringloop sluiten.

© BART VLEESCHOUWERS

Coronaproof luisteren naar uitleg over het gebruik van gerecycleerde fosfor.